

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jacek Błaszczak (sprawozdawca)

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **C. M.**

skazanego z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 sierpnia 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt III K 11/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania C. M. za
czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 244 k.k. i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku.**

UZASADNIENIE

C. M. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 30 sierpnia 2021 r. około godz. 23:35 w B. w ruchu lądowym, na drodze publicznej, na ul. [...], prowadził pojazd mechaniczny marki [...] o nr rej. [...], będąc pod wpływem substancji psychotropowej, posiadając w poddanej badaniu próbce krwi

amfetaminę o stężeniu 151,5 ng/ml, tym samym nie stosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III K 2321/20 zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w okresie od 23 marca 2021 r. do 23 czerwca 2022 r., tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 244 k.k.;

2. w dniu 31 sierpnia 2021 r. w B. przy ul. [...], w pojeździe marki [...] o nr rej. [...], wbrew przepisom ustawy posiadał środek psychotropowy w postaci amfetaminy o wadze 3,58 g, tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt III K 11/22:

1. oskarżonego C. M. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów i: za czyn z p-ktu I, na mocy art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., skazał go, zaś na mocy art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, zaś za czyn z p-ktu II, na mocy art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, skazał go i wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat;
4. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
5. na mocy art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek dowodu rzeczowego szczegółowo opisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/1209/21/N pod poz. 1 na k. 42

akt sprawy i zarządził jego zniszczenie;

6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 180 zł opłaty i 870,43 zł tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się w dniu 28 czerwca 2022 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachowanie C. M., polegające na prowadzeniu pojazdu pod wpływem substancji psychotropowej mające miejsce w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego wobec ww. oskarżonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, stanowiło występki z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., podczas gdy czyn ten wyczerpał znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k., co nadto skutkowało rażąco obrazą:

1. art. 42 § 3 k.k.. poprzez orzeczenie wobec C. M. 4-letniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, podczas gdy przy prawidłowej subsumcji zakaz ten powinien zostać orzeczony dożywotnio oraz
2. art. 43a § 2 k.k., poprzez orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5.000 zł, podczas gdy w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 k.k. świadczenie to orzeka się w kwocie co najmniej 10.000 zł do wysokości 60.000 zł.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym (art. 535 § 5 k.p.k.).

Zgodnie z brzmieniem art. 178a § 4 k.k. za czyn stypizowany w tym przepisie odpowiada sprawca czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., który był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173 k.k., art.

174 k.k., art. 177 k.k. lub art. 355 § 2 k.k. popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścić się czynu z art. 178a § 1 k.k. w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

Wejście w życie przepisu art. 178a § 4 k.k. z dniem 1 lipca 2010 r. (Dz. U. 2010.40.227) zdezaktualizowało poglądy, w myśl których przyjmowano, że prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, wbrew wcześniej orzeczonemu zakazowi prowadzenia takiego pojazdu, stanowi jeden czyn, wypełniający znamiona przestępstwa określonego wart. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2004 r., sygn. akt I KZP 11/04, OSNKW 2004/7-8. poz. 84 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2008 r., IV KK 239/08).

Aktualnie bezspornym jest, że porównanie treści art. 178a § 4 *in fine* k.k. oraz art. 244 k.k., nie pozostawia wątpliwości, iż opis czynu zabronionego zawarty w tym drugim przepisie w pełni zawiera się w znamionach czynu zabronionego określonych w art. 178a § 4 k.k. w związku z czym między art. 178a § 4 *in fine* k.k. a art. 244 k.k. nie zachodzi kumulatywny zbieg przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 k.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt I KZP 22/11. OSNKW 2012/1/16; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 213/13, LEX nr 1418900, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt III KK 229/13 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2018 r., IV KK 51/18).

Sąd Rejonowy w Białymstoku prawidłowo ustalił, że C. M. wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 15 marca 2021 r., sygn. akt III K 2321/20, został prawomocnie skazany za przestępstwo z art. 244 k.k., w związku z czym orzeczony został wobec niego m.in. roczny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, który obowiązywał w okresie od dnia 23 marca 2021 r. do dnia 23 marca 2022 r. (k. 70).

Wobec powyższego nie może ulegać wątpliwości, że czynu objętego przedmiotem osądu w niniejszej sprawie a polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w dniu 30 sierpnia 2021 r. pod wpływem środka odurzającego C. M.

dopuścił się w okresie obowiązywania wskazanego zakazu.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy w Białymstoku dokonując subsumcji prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, błędnie przyjął, że oskarżony wyczerpał swoim zachowaniem znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. ponieważ czyn ten należało zakwalifikować na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k.

Nieprawidłowość, której dopuścił się Sąd jest rażąca i miała istotny wpływ na treść wydanego wyroku. Oprócz wadliwego odzwierciedlenia kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu, uchybienie skutkowało też błędami w zakresie rozstrzygnięcia o środkach karnych, doprowadzając do naruszenia przepisów art. 42 § 3 k.k. oraz art. 43a § 2 k.k. i orzeczenia wobec C. M. 4-letniego zakazu prowadzenia pojazdów oraz świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5.000 zł, podczas gdy przy prawidłowej subsumcji zakaz prowadzenia pojazdów winien zostać orzeczony dożywotnio, zaś świadczenie pieniężne w wysokości co najmniej 10.000 zł.

W tym stanie rzeczy, stwierdzając że miała miejsce rażąca obraza przepisów prawa wskazanych w kasacji, która wywarła istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej (art. 537 § 2 k.p.k.). Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien mieć na uwadze poczynione uwagi i rozstrzygnąć sprawę w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

[as]

AG